

E 3/2016

Tekijät:

Mikko Kärna, Arto Pirttilahti,
Willy Rydman, Susanna
Koski, Simon, Elo, Juho
Eerola ja Laura Huhtasaari

Vastaanottajat:

Pohjoismaiden hallitukset

Dnro 16-00040-2

Pohjoismaiden hallituksille

Kirjallinen kysymys turvapaikkapolitiikasta

Eurooppa on tällä hetkellä ennennäkemättömän haasteen edessä. Afrikasta ja Lähi-idästä Euroopan maihin suuntautuva kansainvaellus on saavuttanut valtavat mittasuhteet ja Schengenin ulkorajojen takana on miljoonia ihmisiä, jotka lähtevät liikkeelle kohti Eurooppaa, mikäli heille vain tarjoutuu siihen tilaisuus. Laiton maahanmuutto on tuonut mukanaan myös vastenmielisiä ilmiöitä, kuten ihmissalakuljetusta ja ihmiskauppaa. Jopa Suomen Venäjän vastaisella rajalla laittoman maahantulon järjestäminen on kasvanut räjähdysmäisesti ja pääosa Suomeen suuntautuvasta turvapaikanhakijoiden virrasta saapuukin maahan nyt Venäjän kautta.

Eurooppa ei voi missään tilanteessa unohtaa hädänalaisten auttamista, mutta on selvää, ettei Afrikan ja Lähi-idän ongelmia voida ratkaista siirtämällä sieltä miljoonia ihmisiä Eurooppaan, vaan paikalliset ongelmat on pyrittävä ratkaisemaan ensisijaisesti paikallisesti. Hädänalaisia on pyrittävä auttamaan ensisijaisesti heidän kotimaissaan. Tämä on paitsi kustannustehokkain, mutta myös parhaiten kohdennettavissa oleva tapa auttaa. Yhä useammat maat ovat tunnustaneet, että Eurooppa on saavuttamassa kantokykynsä rajat ja että maahanmuuton vaikutukset eivät ole pelkästään positiivisia. On myös selvää, että Geneven pakolaissopimuksen mukaista turvapaikkamenettelyä käytetään väärin. On esitetty arvioita, että jopa 50–70% Eurooppaan saapuvista turvapaikanhakijoista ei tosiasiallisesti ole turvapaikan tarpeessa. Nyt nämä hakijat kuluttavat tarpeettomasti hädänalaisten auttamiseen varattuja resursseja. Voidaankin todeta, etteivät Geneven pakolaissopimus ja sen pohjalta luodut menettelyt enää täysin vastaa sitä tilannetta, jonka edessä Eurooppa nyt on. Kansainvälisen yhteisön tulee pyrkiä takaamaan turvallisuus vainon kohteeksi joutuneille, mutta vastaavasti olisi pyrittävä ehkäisemään selkeästi perusteettomien hakemusten syntyminen.

Pohjoismaiden käytänteet turvapaikanhakijoiden suhteen eivät ole yhtenäiset ja samoin eri mailla on erilaisia palauttamissopimuksia eri valtioiden kanssa. Esimerkiksi Ruotsilla on palauttamissopimus Irakin kanssa, jollaista vaikkapa Suomella ei ole. Turvapaikkahakemuksia käsitellään myös eri maissa eri kriteerien mukaisesti. Tämä taas luo epäterveitä vetovoimate-

kijöitä ja houkuttelee tietystä maasta saapuvia turvapaikanhakijoita ha-
keutumaan tiettyyn Pohjoismaahan. Myös palauttamispolitiikan toteut-
tamisessa on Pohjoismaiden kesken selkeitä eroja.

Pohjoismaiden neuvosto

Edellä olevaan viitaten kysymme Ruotsin, Tanskan, Norjan ja Suomen hal-
lituksilta:

E 3/2016

- Mihin toimenpiteisiin hallitukset aikovat ryhtyä, että maiden harjoit-
tama turvapaikkapolitiikka sekä siihen liittyvä palauttamispolitiikka
harmonisoidaan mahdollisimman yhdenmukaiseksi ja poistetaan epä-
terveet vetovoimatekijät eri Pohjoismaiden välillä?
- Edelleen kysymme näkevätkö maiden hallitukset mahdollisena, että
yhdessä Pohjoismaassa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneen tur-
vapaikanhakijan palautus toimeenpannaan sellaisten palautusta kos-
kevien sopimusten nojalla, jotka ovat voimassa toisessa Pohjoismaas-
sa? Entä näkevätkö hallitukset mahdollisena, että Pohjoismaat ryhtyi-
sivät yhdessä kustannustehokkuuden ja pohjoismaisen yhteistyön
hengessä toteuttamaan palauttamispolitiikkaa järjestämällä esimer-
kiksi yhteisiä palautuslentoja kielteisen päätöksen saaneille turvapai-
kanhakijoille?
- Entä näkevätkö maiden hallitukset, että Geneven pakolaissopimusta
tulee tarkentaa vastaamaan muuttunutta tilannetta ja mikäli näin on,
miten ne aikovat yhdessä edistää sopimuksen avaamista kansainväli-
sellä tasolla?

Tekijät:
Mikko Kärnä, Arto Pirttilahti,
Willy Rydman, Susanna
Koski, Simon, Elo, Juho
Eerola ja Laura Huhtasaari

Vastaanottajat:
Pohjoismaiden hallitukset

Dnro 16-00040-2

Edellä olevaan viitaten kysymme myös Islannin hallitukselta,

- Mikäli muiden Pohjoismaiden hallitukset haluavat avata Geneven pa-
kolaissopimuksen kansainvälisille neuvotteluille, onko Islanti valmis
tukemaan tätä tavoitetta?

Helsingissä 26. tammikuuta 2016:

Arto Pirttilahti (kesk.)
Juho Eerola (ps.)
Laura Huhtasaari (ps.)
Mikko Kärnä (kesk.)
Simon Elo (ps)
Susanna Koski (kok.)
Wille Rydman (kok.)